

ASISTENTA IN PROCEDURA EXECUTARII SILITE

Prezentarea de față are în vedere prevederile legale în vigoare la data de 31.03.2004

LEGISLAȚIA APLICABILĂ ÎN DOMENIU

- Codul de procedură civilă, republicat în M.Of. nr. 177/26.07.1993 modificat și completat de:
 - Ordonanța nr. 13/1998 privind modificarea și completarea Codului de procedură civilă, publicată în M.Of. 40/30.01.1998
 - Ordonanța urgentă nr. 138/2000 pentru modificarea și completarea Codului de procedură civilă, publicată în M.Of. 479/02.10.2000
 - Ordonanța urgentă nr. 58/2003 privind modificarea și completarea Codului de procedură civilă, publicată în M.Of. 460/28.06.2003

- Codul civil din 1864 republicat în Broșura din 01.01.1997

Noțiune

Executarea silită este procedura prin mijlocirea căreia **creditorul**, titular al dreptului recunoscut printr-o hotărâre judecătorească sau prin alt titlu executoriu, constrânge – cu concursul organelor competente – pe **debitorul** său care nu își execută de bună voie obligațiile decurgând dintr-un asemenea titlu, de a și le aduce la îndeplinire în mod silit.

Participanții la executarea silită

Sunt participanți la executarea silită: părțile, organele de executare și instanța judecătorească.

Părțile în faza executării silite sunt debitorul urmărit, creditorul urmăritor și terțele persoane care participă la această fază.

Potrivit legii sunt organe de executare: executorii judecătorești, organele financiare, care asigură executarea silită a creanțelor bugetare, executorii bancari, executorii Oficiului pentru Recuperarea Creanțelor Bancare.

Titlurile executorii

Titlul executoriu este înscrisul care permite punerea în executare silită a creanței pe care o constată. Potrivit legislației actuale principalele titluri executorii sunt următoarele:

- a. hotărârile judecătorești
- b. actele autentificate de notarul public
- c. hotărârile arbitrale
- d. hotărârile judecătorești străine
- e. efectele de comerț – cambia, biletul la ordin, cecul
- f. decizia de imputare

Caracterele creanței ce urmează a fi executată

Potrivit art. 379 din C. Proc. Civ. orice urmărire nu se va realiza decât pentru o creanță certă, lichidă și exigibilă, indiferent dacă urmărirea silită va avea ca obiect bunuri mobile sau bunuri imobile.

Este certă creanța a cărei existență rezultă din însuși actul de creanță sau și din alte acte, chiar neautentice, emenate de la debitor sau recunoscute de acesta (art. 379 alin. 3 C.proc.civ.).

Este lichidă creanța al cărei quantum este determinat prin însuși actul de creanță sau și a altor acte neautentice, fie emanând de la debitor, fie recunoscute de acesta, fie opozabile lui în baza unei dispoziții legale sau a stipulațiilor conținute în actul de creanță.

Obiectul executării silite

Art. 371¹ din Cod proc.civ. prevede că pot fi executate silit obligațiile care au ca obiect plata unei sume de bani, predarea unui bun ori a folosinței acestuia, desființarea unei construcții, plantații ori a altor lucrări sau luarea unei alte măsuri admise de lege.

În principiu, executarea silită nu are ca obiect decât bunurile ce aparțin debitorului. Prin excepție, executarea silită poate avea ca obiect bunurile altei persoane decât debitorul, ca în următoarele cazuri:

- a) urmărirea silită pornită de un creditor a cărui creanță este garantată cu o ipotecă asupra unui imobil, imobil care se află în mâinile altei persoane decât debitorul;
- b) privilegiul statului la creanțele bugetare consacrat de art. 1725 C.civ. Prevederile art. 1725 C.civ. se vor aplica coroborat cu dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 61/2002 care prevede în rangul 4 al ordinei de preferință creanțele statului provenind din taxe, impozite și alte

obligații fiscale stabilite potrivit legii, iar în rangul 5 creanțele rezultând din împrumuri acordate de stat.

Încuviințarea executării silite

Potrivit legii, instanța de executare este judecătoria.

După obținerea titlului executoriu, creditorul se va adresa cu o cerere de executare silită executorului judecătoresc din circumscripția judecătorei unde urmează a se efectua executarea ori executorului judecătoresc din circumscripția judecătorei unde se află bunurile urmăribile. Executorul judecătoresc va solicita judecătorei în circumscripția căreia funcționează, încuviințarea executării silite, prezentând în acest sens copie de pe titlul executoriu precum și de pe cererea creditorului.

După ce judecătoria a încuviințat cererea de executare înaintată de către executor, va întocmi dosar de executare la care executorul este obligat să depună, în termen de 48 de ore de la data efectuării, un exemplar al fiecărui act de executare.

Somația

După ce instanța competentă va încuviința începerea executării silite, executorul judecătoresc va trimite debitorului o somație, care va avea mențiunile pe care le prevede legea, prin care îi pune în vedere să își execute obligația în termenul arătat în somație, în caz contrar executorul fiind autorizat să purceadă la executarea silită.

În cazul în care debitorul nu dă curs solicitării cuprinse în somație, executorul va continua executarea prin urmărirea silită a bunurilor debitorului.

Cursul executării silite poate fi influențat prin apariția unor cauze de suspendare a executării silite, de întrerupere, încetare, perimare.

Executarea silită mobilă

Executarea silită mobilă se realizează asupra bunurilor mobile urmăribile ale debitorului, prin vânzarea silită a acestora (vânzare la licitație publică, vânzare directă și alte modalități admise de lege), astfel încât suma de bani realizată să îndeșteze creanța creditorului urmăritor, precum și cheltuielile de executare.

Dacă debitorul nu plătește suma datorată în termenul indicat în somație executorul judecătoresc va sechestra bunurile sale mobile, încheind în acest sens un proces verbal de sechestru.

Bunurile mobile asupra cărora poartă urmărirea silită vor putea fi vândute fie direct, fie la licitație publică, fie valorificate în alt mod prin acordul creditorului și al debitorului.

Vânzarea bunurilor la licitație publică este modalitatea cea mai uzuală de valorificare a acestora în vederea obținerii sumelor necesare satisfacerii creanței creditorului.

Executarea silită imobiliară

Executarea silită se realizează asupra bunurilor imobile urmăribile ale debitorului, prin vânzarea silită a acestora (vânzare la licitație publică, vânzare directă și alte modalități admise de lege), astfel încât suma de bani realizată să îndeplinească creanța creditorului urmărit, precum și cheltuielile de executare.

Etapetele urmăririi silite imobiliare

În vederea vânzării imobilului la licitație, executorul se va deplasa la locul situării acestuia unde va încheia un *proces-verbal de situație* care va cuprinde pe lângă mențiunile comune privind identificarea organului de executare, numărul dosarului de executare, titlul executoriu etc. și evaluarea stării în care se află imobilul.

Ulterior încheierii procesului verbal de situație, executorul va notifica debitorul printr-o *somație de plată*, punându-i în vedere acestuia ca în termen de 15 zile de la primirea somației să plătească creditorului suma datorată în baza titlului executoriu.

În termen de 10 zile de la comunicarea somației, debitorul poate solicita instanței să îi încuviințeze ca plata integrală a datoriei, inclusiv dobânzile și cheltuielile de executare, să se facă din veniturile imobilului urmărit sau din alte venituri ale sale pe timp de 6 luni. În cazul în care instanța va cererea debitorului va suspenda urmărirea silită.

Prețul imobilului va fi stabilit de către executor fie direct de către acesta, fie prin intermediul unui expert.

În termen de 5 zile de la stabilirea prețului imobilului executorul va întocmi și va *afișa publicația de vânzare* a acestuia. Publicația de vânzare se va afișa la sediul organului de executare și al instanței de executare, la locul unde se află imobilul urmărit, la sediul primăriei în a cărei rază teritorială

este situat imobilul, precum și la locul unde se desfășoară licitația, dacă acesta este altul decât locul unde este situat imobilul.

Vânzarea la licitație se face în mod public și se va ține separat pentru fiecare imobil sau corp de proprietate. Debitorul este incapabil de a licita personal sau prin persoane interpușe. Executorul va declara adjudecatar persoana care, la termenul de licitație, a oferit prețul de vânzare.

Poprirea

Sunt supuse executării silită prin poprire sumele de bani, titlurile de valoare sau alte bunuri mobile incorporabile urmăribile datorate debitorului de o a treia persoană sau pe care aceasta i le va datora în viitor în temeiul unor raporturi juridice existente.

Poprirea se înființează la cererea creditorului, de executorul judecătoresc de la domiciliul sau sediul debitorului ori de la domiciliul sau sediul terțului poprit, fără somație, prin adresă însoțită de o copie certificată de pe titlul executoriu, comunicată celei de-a treia persoane, înștiințându-se totodată și debitorul despre măsura luată.

În adresa de poprire se va pune în vedere celei de-a treia persoane, care devine terț poprit interdicția de a plăti debitorului sumele de bani sau bunurile mobile incorporabile ce i le datorează ori pe care i le va datora, declarându-le poprite în măsura necesară pentru realizarea obligației ce se execută silit. Din momentul indisponibilizării și până la achitarea integrală a obligațiilor prevăzute în titlul executoriu terțul poprit nu va face nici o altă plată sau altă operațiune care ar putea diminua suma indisponibilizată.

Validarea popririi

În cazul în care terțul poprit nu-și îndeplinește obligațiile ce-i revin pentru efectuarea popririi, în termen de 3 luni de la data când terțul poprit trebuia să consemneze sau să plătească suma urmăribilă, creditorul, debitorul sau organul de executare vor putea sesiza instanța în vederea validării popririi.

Executarea silită a fructelor neculese și a recoltelor prinse de rădăcini

Poate folosi această formă de executare silită creditorul care are un titlu executoriu privitor la o creanță bănească.

Debitor poate fi:

proprietarul terenului cultivat;

uzufrctuarul terenului, dacă terenul este grevat cu un drept de uzufruct;
arendașul sau subarendașul terenului.

În ceea ce privește obiectul urmăririi, acesta este constituit potrivit art. 463 din C.proc. civ. de fructele neculese și recoltele prinse de rădăcini.

Procedura de executare a fructelor neculese și a recoltelor prinse de rădăcini

Potrivit art. 464 din Cod proc.civ. executarea silită nu se va putea face decât în 6 săptămâni înainte coacerii fructelor, recoltelor și va fi precedată de o somație de plată cu două zile înainte urmăririi. Sechestrarea însă se va putea face în orice timp.

În cazul în care debitorul nu plătește suma pentru care este urmărit, executorul judecătoresc procedează la executare, în prezența unui ofițer de poliție, a primarului sau a viceprimarului, ori, în lipsa lor a doi martori majori.

Contestația la executare

Contestația la executare poate fi introdusă de către cel interesat sau vătămat prin executare (debitorul urmărit, creditorul urmăritor, terțul poprit care a devenit parte în procedura de executare, terțul care afirmă că i se urmăresc bunurile pentru obligații ale debitorului, terții vătămați printr-o măsură greșită sau ilegală de executare) și de către procuror.

Se poate contesta executarea silită însăși, precum și orice act de executare (*contestație propriu-zisă*). Se poate contesta însuși titlul executoriu, dar nu în ceea ce privește validitatea sa în fond, ci numai înțelesul, întinderea și aplicarea sa (*contestație la titlu*). Se poate face contestație și împotriva refuzului organului de executare de a îndeplini un act de executare în condițiile prevăzute de lege.

Contestatia se poate face în termen de 15 zile de la data când:

- a) contestatorul a luat cunoștință de actul de executare pe care-l contestă sau de refuzul de a îndeplini un act de executare;
- b) cel interesat a primit, după caz, comunicarea ori înștiințarea privind înființarea popririi. Dacă poprirea este înființată asupra unor venituri periodice, termenul de contestație pentru debitor începe cel mai târziu la data efectuării primei rețineri din aceste venituri de către terțul poprit;

- c) debitorul care contestă executarea însăși a primit somația ori de la data când a luat cunoștință de primul act de executare, în cazurile în care nu a primit somația sau executarea se face fără somație.

Competență să judece contestația este judecătoria în a cărei rază teritorială se află sediul organului de executare.

Contestația la titlu se introduce la instanța care a pronunțat hotărârea ce se execută. Dacă o asemenea contestație vizează un titlu executoriu ce nu emană de la un organ de jurisdicție, competența de soluționare aparține instanței de executare.

Dacă admite contestația la executare, instanța, după caz, anulează actul de executare contestat sau dispune îndreptarea acestuia, anularea ori încetarea executării înseși, anularea ori lamurirea titlului executoriu sau efectuarea actului de executare a cărui îndeplinire a fost refuzată.

În cazul respingerii contestației, contestatorul poate fi obligat, la cerere, la despăgubiri pentru pagubele cauzate prin întârzierea executării, iar când contestația a fost exercitată cu rea-credință, el va fi obligat și la plata unei amenzi de la 500.000 lei la 7.000.000 lei.

Distribuirea prețului obținut

Suma de bani realizată prin executarea silită se eliberează creditorului următor până la acoperirea integrală a drepturilor sale, iar suma rămasă disponibilă se predă debitorului.

În cazul în care executarea silită a fost pornită de mai mulți creditori sau când, până la eliberarea sau distribuirea sumei rezultate din executare, au depus și alți creditori titlurile lor, executorul judecătoresc procedează la distribuirea sumei potrivit ordinii de preferință indicată de art. 563 Cod proc.civ., dacă legea nu prevede altfel.

Prescripția dreptului de a cere executarea silită

Dreptul de a cere executarea silită se prescrie în termen de 3 ani, dacă legea nu prevede altfel. În cazul titlurilor emise în materia acțiunilor reale imobiliare, termenul de prescripție este de 10 ani.

Dreptul de a cere executarea silită a creanțelor bugetare se prescrie în termen de 5 ani de la data încheierii anului financiar în care a luat naștere acest drept.

Termenul de prescripție începe să curgă de la data când se naște dreptul de a cere executarea silită. Prin împlinirea termenului de prescripție orice titlu executoriu își pierde puterea executorie.